

İSTANBUL TİCARET ODASI

SORULARLA İHRACAT MEVZUATI

YAYIN NO: 1998-55

İSTANBUL TİCARET ODASI YAYIN NO: 1998-55

SORULARLA İHRACAT MEVZUATI

HAZIRLAYAN
MELTEM TÜRKOĞLU

EYLÜL 1998

Bu eserin tüm telif hakları İstanbul Ticaret Odası'na (İTO) aittir.

İTO'nun ve yazarının ismi kaydedilmek koşuluyla yayından alıntı yapmak mümkündür. Ancak İTO'nun yazılı izni olmadan yayının tamamı veya bir bölümü, kopyalanamaz, çoğaltılamaz, ticari amaçlarla kullanılamaz,

1. Baskı Eylül 1998
İTO - İstanbul
ISBN-975-512-288-5

İTO yayınları için ayrıntılı bilgi İTO Ticari Dokümantasyon Şubesi'nden edinilebilir.

Tel. : (0212) 511 41 50 - 225/303
Faks : (0212) 513 88 27 - 520 10 27

Kapak Tasarımı ve Baskı:
RENK AJANS
BASIM YAYIN HİZMETLERİ TİC. LTD. ŞTİ.
Tel : (0212) 516 29 84, 516 10 39
Faks : (0212) 516 29 93

ÖNSOZ

Dünya ticaretinin artan bir hızla globalleştiği,coğrafi sınırların önemini kaybettiği ve uluslararası ilişkilerde ticaretin ön plana çıktığı günümüzde, kendisine düşen sorumluluğun bilinci ile Oda'mız dış ticaret alanında çok çeşitli faaliyetler yürütmektedir.

Bu çerçevede, genel olarak ihracat mevzuatındaki değişiklikler, yürürlükteki yönetmelik, kanun ve kararnameler hakkında üyelerimizi bilgilendirmek amacıyla "Sorularla İhracat Mevzuatı" adındaki bu rehber kitabı yayınlanmıştır.

Sözkonusu bu yayının ilgililere yararlı olmasını diler, çalışmayı hazırlayan Dış Ticaret Şubesi Araştırma Servisi Raportörü Meltem Türkoğlu'na teşekkür ederim.

Prof.Dr. İsmail ÖZASLAN
Genel Sekreter

İÇİNDEKİLER

1- İhracat nedir? 9
2- İhracatçı kime denir? 9
3- İhracatta yetkili merci neresidir ve yetkileri nelerdir? 9
4- Kaç çeşit ihracat vardır? 11
5- "Özellik Arz Etmeyen İhracat" nedir ve nasıl yapılır? 11
6- "Kayda Bağlı İhracat" nedir ve nasıl yapılır? 12
7- "Özelliği Olan İhracat" hangi ihracat türlerini kapsar? 13
8- "Kredili İhracat" nedir ve nasıl yapılır? 13
9- "Konsinye İhracat" nedir? 14
10- "Konsinye İhracat" nasıl yapılır? 15
11- "İthal Edilmiş Mallar" ihraç edeilebilir mi? 15
12- "Bedelsiz İhracat" nedir ve nasıl yapılır? 16
13- "Transit Ticaret" nedir ve yapılmasına kim izin verir? 16
14- "Yurt Dışı Fuar ve Sergilere Katılım" ların usul ve esasları nelerdir? 17
15- "Serbest Bölgelere Yapılan İhracat" bedeli yurda getirilmeli midir? 18
16- "Ticari Kiralama Yoluyla İhracat" yapılırken nereden izin alınması gerekir? 18

17- "Takas" nedir? 19
18- "Bağlı Muamele" neye denir ve izni nereden alınır? 19
19- Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinde inşaat tesisat ve montaj için ihtiyaç duyulan malları ihracında gereken belgeler nelerdir? 20
20- İhracı yasak ve ön izne bağlı mallar nelerdir? 20
21- "Gümrük Beyannamesi" nasıl iptal edilir? 24
22- Alıcısı tarafından kabul edilmeyen mallar ile ilgili işlemler hangi birimler tarafından sonuçlandırılır? 24
23- Alıcısına teslim edilemeyen mallar ve malların terk edilmesi durumunda ne yapılmalılar? 25
24- İhracat işlemlerinde gümrük idarelerince yapılacak işlemler nelerdir? 26
25- Fiili İhracatı müteakip ihracatçı birliklerinin mükellefiyeti nelerdir? 26
26- Hangi ülkeler hangi mallara miktar kısıtlaması uygulamakta ve kotalar nereden dağıtılmaktadır? 26
27- "Dış Ticaret Sermaye Şirketi" olabilmenin şartları nelerdir? 27
28- "Sektörel Dış Ticaret Şirketi" ünvanı kazanmak için gereken şartlar nelerdir? 27
29- "Uluslararası Gözetim Şirketi" ünvanı almak için gereken belgeler nelerdir? 32

30- Kıymetli madenler, taşlar ve eşyaların Türkiye'ye ithali ve ihracı serbest midir? 33
31- İhracatta "Terkin Yoluyla" dosya kapatma ne zaman gerçekleştirilir? 33
32- Terkin oranları ve bu konudaki yetkili kurumlar nerelerdir? 33
33- İhracat mevzuatı çerçevesinde istenilecek bilgi ve belgeleri vermekten kaçınmaları, alıcılara karşı taahütlerini haksız olarak yerine getirmemeleri gerçeğe aykırı beyanname doldurmaları veya yanıltıcı beyanda bulunmaları ve belgelerde tahrifat yapmaları durumunda ihracatçıya uygulanacak müeyyideler nelerdir? 34
34- Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri ve ticari kiralama yoluyla ihracat yapanlar ile uluslararası fuar ve sergi organizatörü firmalara, ihracat mevzuatı hükümlerine aykırı hareket etmeleri halinde uygulanacak müeyyideler nelerdir? 35
35- Sınır ticareti neye denir ve sınır ticareti yapmaya yetkilendirilmiş iller, sınır kapıları ve ülkeler hangileridir? 35
36- İhracat yapmak için İhracatçı Belgesine gerek var mıdır? 36
37- Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satışlar hangi durumda "İhracat" sayılmaktadır? 37

38- İhracat bedelleri yurda ne şekilde getirilmelidir? 37
39- Özelliği olan ihracatlarda ihracat bedeli ne kadar süre içinde yurda getirilmelidir? 38
40- İhracat bedelinin yurda getirilmemesindeki mücbir sebep kabul edilebilecek haller nelerdir?.....38
41- İhracat bedelinden hangi durumlarda "indirim" mümkün olabilmektedir? 39

SORULARLA İHRACAT MEVZUATI

SORU: 1) İhracat nedir?

CEVAP: İhracat bir malın veya değerin ihracat ve gümrük mevzuatı çerçevesinde fiili ihracatının yapılması, bedelinin (bedelsiz ihracat hariç) ise Kambiyo Mevzuatına göre yurt içine getirilmesidir.

SORU: 2) İhracatçı kime denir?

CEVAP: İhraç edeceği mala göre ilgili ihracatçı birliğine üye olan, gerçek usulde vergiye tabii (tek vergi numarası sahibi) gerçek ve tüzel kişi tacirler, Esnaf ve Sanatkâr Odalarına kayıtlı olup üretim faaliyetiyle iştigal eden esnaf ve sanatkâr ile joint venture (yabancı ortaklı şirket) ve konsorsiyumlara ihracatçı denir.

SORU: 3) İhracatta Yetkili Merci neresidir ve yetkileri nelerdir?

CEVAP: 22.12.1995 tarihi 95/7623 karar no'su uyarınca ihracat yönetmeliğinde yayımlanan İhracat Rejimi Kararına göre "İhracatta yetkili merci, Dış Ticaret Müşteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakanlıktır.Bakanlık;

a) İhracatın her aşamasında gözetim, denetim ve yönlendirilmesine ilişkin her türlü önlemleri almaya, ihracatla ilgili işlemleri her safhada izlemeye ve bu hususlarla ilgili düzenlemeleri yapmaya, ihracata ilişkin bilgi ve belgeleri istemeye ve ihracatı bu Karar çerçevesinde yürütmeye,

b) Piyasalarda meydana gelen olağan dışı bir gelişme, ihracata konu malda görülen yetersizlik, kamu güvenliği,

kamu ahlakı, insan sağlığı, hayvanların, bitkilerin veya çevrenin korunması amacına yönelik tedbirler,sanatsal, tarihi ve arkeolojik değer taşıyan metanın korunması nedenleriyle ihracatta kısıtlama veya yasaklama getirmeye,

c) Gerektiğinde ihracatı müsaadeye veya kayda bağlamaya, ihracatta miktar kısıtlaması uygulamaya,

d) Bağlı muameler, takas ve dolaylı offset gibi karşılıklı ticaret uygulamalarının usul ve esaslarını gerektiğinde sektör ve/ veya ülke bazında belirlemeye,

e) Transit ticaret, geçici ihracat, bedelsiz ihracat ve ticari kiralama yolu ile yapılacak ihracat ile yurt dışında inşaat, tesisat ve montaj işi alan müteahhitlerin yapacağı ihracatı düzenlemeye,

f) İhracat politikalarında bir bütünlük sağlanması için ilgili kurum ve kuruluşların ihracata yönelik faaliyet ve kaynaklarını koordine etmeye,

g) Alıcı ülkelerce ihracatlarımızın kısıtlanmasına ilişkin olarak alınacak tedbirlerin kaldırılmasına, etkilerinin asgariye indirilmesine ve iyileştirilmesine ilişkin görüşmeler yapmaya, yaptırmaya ve varılan anlaşma hükümlerinden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlamaya,

h) İhracata konu tarım ürünlerinin desteklenmesine yönelik hazırlıklar yapmaya, destekleme stoklarının ihracat yoluyla değerlendirilmesine ilişkin esaslar tespit etmeye, uygulamaya veya uygulanmasını sağlamaya,

ı) Madde ve/veya ülke bazında ihracatla ilgili,

yurtdışında düzenlenecek fuarlar da dahil, tanıtım ve pazarlama politika ve faaliyetlerinin esaslarını belirlemeye ve ilgili kuruluşlar nezdinde takip ve koordine etmeye,

i) Kalkınma planları ve yıllık progamlardaki ekonomik ve sosyal hedeflere ulaşılabilmesini teminen yapılacak faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla; uluslararası kuruluşlara olan yükümlülük ile iç ve dış piyasa şartları ve diğer ülkelerin madde politikalarına ilişkin uygulamaları da göz önünde tutularak, ihracata konu ürünler rekabet gücü kazandırıcı çalışmalar ve düzenlemeler yapmaya,

j) Genel ihracat politikası hedefleri çerçevesinde, Türkiye ihracat Kredi Bankası (Eximbank) tarafında ihracatla ilgili olarak gerçekleştirilecek programları müştereken tespit etmeye,

k) Yayınlanacak tebliğler çerçevesinde ihracatçı şirketlere "DışTicaret Sermaye Şirketi" , "Sektörel Dış Ticaret Şirketi" veya öngörülecek ihracat modellerine uygun statüler vermeyle, geri almayla, ve bunların hak, yetki ve sorumluluklarını tespit etmeye, yetkilidir.

SORU: 4) Kaç çeşit ihracat vardır?

CEVAP: Üç çeşit ihracat vardır.

1) Özellik Arz Etmeyen İhracat

2) Kayda Bağlı İhracat

3) Özelliği Olan İhracat

SORU: 5) "Özellik Arz Etmeyen İhracat"nedir ve nasıl yapılır?

CEVAP: Kanun, kararname veya uluslararası

anlaşmalarla ihracı yasaklanmış veya belli bir merciin iznine bağlı kılınmış mallar grubunda ve ihracat yönetmeliği elindeki Kayda Bağlı Mallar Listesinde yer almayan malların ihracı özellikle arz etmeyen ihracat kapsamındadır.

İhracatçılar, özellik arz etmeyen ihracatta, ihracatçı birliklerine onaylattıkları gümrük beyannamesi ile birlikte, ihracatın yapılacağı gümrük idaresine müracat ederler

SORU: 6) "Kayda Bağlı İhracat" nedir ve nasıl yapılır?

CEVAP: İhracat Yönetmeliği'nin ekinde, Kayda Bağlı İhracat Listesi, 18 madde halinde yer almaktadır. Bu listede sıralanan mallar ihraç edilirken, gümrük beyannamesinin İhracatçı birliklerince kayda alınması gereklidir.

Kayda bağlı ihracatta ihracatçılar, gümrük beyannamesi ile birlikte kayıt için ilgili ihracatçı birliklerine müracaat ederler.Birlikler onayladıkları gümrük beyannamelerine kayıt meşruhatı düşerek, gümrük idarelerine tevdi edilmek üzere ihracatçıya verirler.

İhracatçılar birliklerce kayıt meşruhatı düşülerek onaylanmış gümrük beyennamesi ile birlikte ihracatın yapılacağı gümrük idaresine müracaat ederler.

İhracatçı birliklerine birliklerce kayıt meşruhatı düşülerek onaylanmış gümrük beyannamelerinin, gümrük idarelerine tevdi süresi temdit edilmemek üzere (90) doksan gündür. Ancak, ülkemiz ihraç ürünlerine miktar kısıtlaması uygulayan ülkelere yapılan, kısıtlama kapsamındaki maddelerin (bu yönetmeliğin Ek'inde yer alan "Kayda Bağlı

İhracat Listesi"nin 5'inci sırasında bulunan maddeler) ihracına ait kayıt meşruhatı düşülerek onaylanmış gümrük beyannamelerinin gümrük idarelerine tevdi süresi 90 günden daha az veya çok olarak Dış Ticaret Müşteşarlığınca belirlenebilir.

SORU: 7) "Özelliği Olan İhracat"hangi ihracat türlerini kapsar?

CEVAP: Kredili ihracat, transit ticaret, konsiye ihracat, ithal edilmiş malın ihracı, bedelsiz ihracat, ticari kiralama yoluyla yapılacak ihracat, yurt dışı müteahhitlik hizmetleri kapsamında yapılacak ihracat,takas kapsamında yapılacak İhracat ,bağlı muamele yoluyla yapılacak ihracat, takas ve dolaylı offset kapsamında yapılacak ihracat, özelliği olan ihracattır.

SORU: 8) "Kredili İhracat"nedir ve nasıl yapılır?

CEVAP: İhracat Yönetmeliği çerçevesinde kredili ihracat, iki ve çok taraflı kredi anlaşmaları dışında kalmak kaydıyla ihracat bedelinin Türk Parası Kıymetini Koruma Mevzuatında öngörülen süreleri aşacak şekilde yurda getirilmesine imkan tanıyan ihracat türüdür.

Kredili ihracat talepleri ile ilgili müracaatlar mal cinsi, ödeme planı ve ödeme süresi içeren satış sözleşmesinin aslı ve Türkçe tercümesi ile birlikte ihracatçı birliklerine yapılır. Madde ve/ veya ülke politikası açısından Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca getirebilecek düzenlemeler kapsamındaki mallarla ilgili kredili ihracat talepleri Müsteşarlığın görüşü alındıktan sonra bunun dışında kalan mallara ilişkin talepler ise satış sözleşmesinde belirtilen esaslar dahilinde doğrudan ihracatçı birliklerince

sonuçlandırılır.

Satıcı bu ihracat şeklinde alıcıya kredi açmaktadır. Bunun için alıcı ile yapılan satış sözleşmesi ve tercümesi birliğe başvuru dilekçesine eklenir.

Kredili ihracat taleplerine uygun görülmesi halinde ihracatçı birliklerince gümrük beyannamesi üzere kredili ihracat meşruhatı düşülerek onaylanır.

Dayanaksız tüketim mallarında 2 yıl süreli, diğer mallarda 5 yıl süreli kredi açılabilmektedir süreli fiili ihracattan sonra hesaplanmaktadır.

SORU: 9) "Konsiye İhracat" nedir?

CEVAP: Kesin satışı (ihracatı) daha sonra yapılmak üzere yurtdışına mal gönderilmesine "Konsinye İhracat" denir.

SORU: 10) "Konsiye İhracat" nasıl yapılır?

CEVAP: Konsinye ihracat talepleri ilgili ihracatçı birliklerine yapılır.Madde ve/veya ülke politikası açısından Dış Ticaret Müstaşarlığınca getirilebilecek düzenlemeler kapsamındaki mallarla ilgili konsinye ihraç talepleri müsteşarlığın görüşü alındıktan sonra, bunun dışında kalan mallara ilişkin talepler ise doğrudan ihracatçı birliklerince sonuçlandırılır.Konsinye ihracata izin verilmesi halinde ihracatçı birliklerince gümrük beyannamesi üzerine konsinye ihracat meşruhatı düşülerek onaylanır.

Konsinye ihracat meşruhatı düşülerek onaylanan gümrük beyannamesi 90(doksan) gün içinde gümrük idarelerine tevdii gerekmektedir.

İhracatçılar, konsinye olarak gönderilen malların kesin

satışının yapılmasını müteakip 30(otuz) gün içinde durumu kendileri tarafından düzenlenmiş kesin satış faturası veya örneği ve gerekli diğer belgeler ile birlikte izni veren ihracatçı birliklerine ve aracı bankaya bildirirler.

İhracatçı birlikleri,verdikleri konsinye ihraç izinlerine ait bilgileri malın kesin satışının kendilerine bildirilmesinden itibaren üç işgünü içinde ihracat bedellerinin getirileceği aracı bankaya gönderirler.

Konsinye olarak gönderilen malların fiili ihraç tarihinden itibaren bir yıl içinde kesin satışının yapılması gerekir.Bu süre, bitiminden önce başvurulmak kaydıyla haklı ve zorunlu nedenlerle izni veren merci tarafından toplam bir yıla kadar uzatılabilir.

Süresi içinde satış yapılan malların Kambiyo Mevzuatı'na göre bedellerinin satılmaması halinde ise malların Gümrük Mevzuatı çerçevesinde yurda getirilmesi gerekir.

SORU: 11) "İthal Edilmiş Mallar" ihraç edilebilir mi?

CEVAP: İthalat Rejimi çerçevesinde ithal edilmiş ve vergileri ödenmiş bulunan yabancı menşeli yeni ve kullanılmış malların ihracı özellik arz etmeyen ihracat kapsamında yapılır.

SORU: 12) "Bedelsiz İhracat" nedir ve nasıl yapılır?

CEVAP: İhracat 96/10 sayılı tebliğine istinaden, bedeli yürürlükteki Kambiyo Mevzuatı çerçevesinde yurda getirilmesi gerekli olmaksızın yurt dışına kesin olarak mal çıkarılmasına ilişkin usul ve esaslar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Bedelsiz olarak ihraç edilebilecek mallar aşağıda gösterilmiştir.

a) Gerçek veya tüzel kişiler tarafından götürülen veya gönderilen hediyeler, miktarı ticari teamüllere uygun numuneler ile reklam ve tanıtım eşyaları,

b) Daha önce usulüne uygun olarak ihraç edilmiş malların bedelsiz gönderilmesinin ticari örf ve adaletlere uygun parçaları, fireleri ile garantili olarak ihraç edilen malların garantisi süresi içinde yenilenmesi gereken parçaları,

c) Yabancı misyon mensuplarının Türkiye'de çalışan yabancıların, yurt dışına hane nakli süretiyle gidecek Türk vatandaşlarının, daimi veya geçici görevle yurt dışına giden kamu görevlilerinin, bu durumlarının ilgili mercilerce belgelenmesi şartıyla beraberlerinde götürecekleri, gönderecekleri veya adlarına gönderilecek eşya ve taşıtlar,

d) Yurt dışında yerleşik tüzel kişiler, yabancı turistler ve yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarının beraberlerinde götürecekleri, gönderecekleri veya adlarına gönderilecek eşya ve taşıtlar,

Yukarıdaki hususlar dışında kalan özel ve zaruri durumlar Dış Ticaret Müsteşarlığınca incelenip sonuçlandırılır.

SORU: 13) "Transit Ticaret " nedir ve yapılmasına kim izin verir?

CEVAP: Alış ve Satış bedelleri arasında lehte fark bulunması esas olmak üzere, mal bedelleri için transfer

yapılarak veya yapılmaksızın, satın alınan yabancı menşeli veya Türk menşeli olup da yurtdışına satılmış malların transit olarak yada doğrudan doğruya,ithalat ve rejimi hükümlerine tabi olmaksızın başka bir ülkeye satılmasıdır.

Transit ticarete aracı banka izin verir. Transit olarak bir ülkeden alınıp diğerine satılan mallardan vergi veya fon alınmaz.

SORU: 14) "Yurt Dışı Fuar ve Sergilere Katılım" ların usul ve esasları nelerdir?

CEVAP: Ülkemizi temsilen, iştirak edilecek uluslararası yurt dışı fuar ve sergiler, Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tespit edilir.Uluslararası ticari fuar ve sergiler, gerek ülkemizi temsilen milli düzeyde gerek bireysel olarak katılacak firma ve kuruluşlarca yurt dışına gönderilecek bedelli veya bedelsiz mal ve eşya ile yurt dışında düzenlenecek bilim, sanat, kültür veya tanıtım amaçlı fuar/sergi, konferans seminer vb. etkinliklere kişi ve kuruluşlarca gönderilecek bedelli veya beldelsiz mal ve eşya yurt dışına çıkışıyla ilgili müracaatlar doğrudan ilgili Gümrük İdarelerine yapılır. Gümrük İdareleri sözkonusu mal ve eşyanın yurt dışına çıkışı için yapılan talepler ilgili mevzuat çerçevesinde inceleyip sonuçlandırır.

Gümrük İdareleri, yukarıda belirtilen nedenlerle yurt dışına çıkışına izin verdikleri bedelli ve/veya bedelsiz mal ve eşya (bilim, sanat, kültür, tanıtım amaçlı fuar/ sergi v.b. hariç) ile ilgili gümrük çıkış beyannamesi tasdikli bir örneğini,beyannamelerinin kapanış tarihinden itibaren en geç on beş iş günü içinde firmanın beyan ettiği İhracatçı

Birliği Genel Sekreterliğine gönderir.

Öte yandan, Gümrük İdareleri, özel organizatör kuruluşların ülkemizi temsilen, milli düzeyde iştirak sağlayacak ticari nitelikli fuar ve sergilerde; 5.1.1993 tarih ve 21456 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yurt Dışı Fuar ve Sergilere İlişkin 93/1 sayılı Tebliğ hükümleri gereğince organizatör kuruluşa Müsteşarlıkça verilmiş olan "Yeterlilik Belgesi" veya "Geçice Yeterlilik Belgesi" (Kamu ve Meslek Kuruluşlar ile Vakıflarca organize edilen fuarlarda bahse konu belgeler aranmaz) ile birlikte ilgili fuarın milli katılım organizasyonunun sözkonusu kuruluşça yapılmasının onaylandığını gösterir uygunluk yazısını ararlar.

SORU: 15) "Serbest Bölgelere Yapılan İhracat" bedeli yurda getirilmeli midir?

CEVAP: Siyasi sınırlar (ülke toprakları) içerinde gümrük hattı dışındaki yerler serbest bölgeler olup 3.Ülke kapsamındadır. Bu bölgelere satılan mallar ihracat sayılır ve bedeli yurda getirilmelidir.

Serbest Bölgelerdeki bankalardan ihracat bedeli transfer edilebilir.

Serbest bölgelere yapılacak İhracat, ihracat Mevzuat hükümlere tabidir.

SORU: 16) "Ticari Kiralama Yoluyla İhracat" yapılırken nereden izin alınması gerekir?

CEVAP: Malların bir bedel karşılığında, belirli bir süre kullanılmak üzere geçici olarak ihracını ifade eder.

1 yıllık süre ile yurt dışına ticari kiralama yolu yöntemiyle

ihracat yapabilir. Bu tür ihracat için Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan izin alınması gerekir.

İzin için gerekli belgeler şunlardır

•Dilekçe

•Kira Sözleşmesi

• Başvuru Formu Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan alınır.

SORU: 17) "Takas" Nedir?

CEVAP: Takas, iki ülke arasında olmak üzere, ihraç veya ithal edilen mal,hizmet veya teknoloji transferi bedelinin kısmen veya tamamen mal, hizmet, teknoloji transferi veya kısmen döviz ile karşılanması anlamına gelmektedir.

Takas izni için müracaatlar ihracatçı birliklerine yapılır. Müracaatlarda şu belgelere ihtiyaç duyulur.

• Dilekçe

• Takas anlaşması (Karşı taraf ile) ihraç ve ithal edilecek malların cinsi, standardı, kalite, teslim şekli, teslim yeri, birim ithal ve ihraç fiyatları değer tutarları ve anlaşmanın geçerlilik süresi içermesi gereklidir.

• Takas başvuru formu (6 nüsha olarak ihracatçı birlikleri verir.)

SORU: 18) "Bağlı Muamele" neye denir ve izni nereden alınır?

CEVAP: İkiden fazla taraf arasında yapılan takas işlemine

"Bağlı Muamele" denir. İhracatçı birlikleri izin verir.

SORU: 19) Yurt dışı Müteahhitlik Hizmetlerinde inşaat tesisat ve montaj için ihtiyaç duyulan malların ihracında gereken belgeler nelerdir?

CEVAP: Yurt dışından iş alan mütahhitlerin üstlendikleri işlerle ilgili ihtiyaç duyacakları her türlü makine, teçhizat ve ekipman geçici ihracına ilişkin talepler;

a) Yurt dışında alınan işe ait sözleşme

b) Yurt dışında iş alındığını gösterir Dış Ticaret Müsteşarlığı yurt dışı teşkilatına veya sözkonusu teşkilatın bulunmadığı ülkelerde konsolosluklarımızca düzenlenen belge,

c) Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'ndan alınan Yurt Dışı Müteahhitlik belgesi ile birlikte ilişikteki "Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Yapılacak İhracata" İlişkin Başvuru Formu'nda inşaat malzemeleri ve işçilerin ihtiyacı olan tüketim maddelerinin kesin ihracatına ilişkin talep halinde 5 nüsha; makina, teçhizat ve ekipmanın geçici ihracına ilişkin talep halinde ise 4 nüsha doldurulmak suretiyle DışTicaret Müsteşarlığı'na yapılır.

SORU: 20) İhracı yasak ve ön izne bağlı mallar nelerdir?

CEVAP: 19 Eylül 1996 tarihli 22762 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan (İhracat 96/31) sayılı Tebliğ eki iki ayrı listede, ihracı yasak malların isimleri ve yasal dayanakları, ihrac ön izne bağlı malların isimleri ve izni veren kurumlar belirtilmiştir. Söz konusu listeler arka sayfada yer almaktadır.

İHRACI YASAK MALLAR LİSTESİ:

MADDE	YASAL DAYANAK
• Kültür ve tabiat varlıkları (Eski eserleri)	21.7.1983 tarih ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını koruma kanunu
• Hint keneviri	24.6.1993 tarih ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun
•Tütün tohumu ve fidesi	9.5.1969 tarih ve 1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu
• Tiftik keçisi	7.6.1926 tarih ve 904 sayılı Islahı Hayvanat Kanunu
• İhracı izne bağlı mallar listesinde yer alan türler hariç bütün av ve yaban hayvanları (canlı ve cansız olarak ve tanınabilir en küçük parçaları ile bunlardan mamul konfeksiyon)	13.4.1990 tarih ve 20491 sayılı RG'de yayımlanan 8.3.1990 tarih ve 90/234 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı
• Ceviz, dut, kiraz, armut, erik, porsuk, dışbudak, karaağaç ve ıhlamur adlı ağaç türlerinin kütük, tomruk, kereste, kalas ve taslak olarak ihracı	11.5.1947 tarih ve 20461 sayılı RG'"de yayımlanan 24.4.1974 tarih ve 7/8186 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı
• Ozon Tabakasının Korunmasına Dair Viyana Sözleşmesi ile bu sözleşme ait protokoller ve değişikler kapsamındaki ihracat	6.6.1990 tarih ve 3655 ve 3656 sayılı Kanunlarla uygun bulunan ve8.9.1990 tarih ve 20629 sayılı RG'de yayımlanan 1.8.1990 tarih ve 90/ 733 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan OzonTabakasının Korunmasına Dair Viyana Sözleşmesi ile Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü 27.9.1994 tarih ve 4042 sayılı Kanunla uygun bulunan ve 28.12.1994 tarih ve 22155 sayılı RG'de yayınlanan 8.11.94 tarih ve 94/ 6214 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanan Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal protokolü Değişikliği (Londra Değişikliği)
• İhracatı yaşak olan doğal çiçek soğanlar	22.12.1995 tarih ve 95/ 7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı
• Odun ve odun kömürü	22.12.1995 tarih ve 95/ 7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı
• Sığla (liguidambar orientalis)	22.12.1995 tarih ve 95/ 7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı
• Yalankoz (pterocarya carpinifolia)	22.12.1995 tarih ve 95/ 7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı

İHRACI YASAK MALLAR LİSTESİ:

MADDE	YASAL DAYANAK
• Datça hurması(Phoenix the ophrasticrenter)	22.12.1995 tarih ve 95/ 7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı
• Zeytin, incir, fındık, antep fıstığı, asma (sultani çekirdeksiz) fidanları	22.12.1995 tarih ve 95/ 7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı

İHRACI ÖN İZNE BAĞLI MALLAR LİSTESİ:

MADDE	İZİN VEREN KURUM	YASAL DAYANAK
• Harp, silah ve mühimmatı (spor ve av tüfekleri hariç)	Milli Savunma Bakanlığı	3.1.1940 tarih ve3763 sayılı Türkiye'de Harp Silah ve Mühimmatı Yapan Hususi Sanayi Müesseselerinin Kontrolü Hakkında Kanun
• Afyon ve haşhaş kellesi	Sağlık Bakanlığı	12.6.1933 tarih ve2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakbesi Hakkında Kanun
• Uyuşturucu maddeler ve 1972 tarihli Protokolle değiştirilen 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi, 1971 tarihli Psikotrop Maddelere İlişkin Sözleşme ve1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Trafiğinin Önlenmesine İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi kapsamındaki mallar	Sağlık Bakanlığı	24.6.1933 tarih ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında kanun .ve. 1972 tarihli Protokolle değiştirilen 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi 1971 tarihli Psikotrop maddelere İlişkin Sözleşme ve 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Trafiğinin Önlenmesine İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi
• Tehlikeli Atıkların Sınır ötesi taşınımının ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi Kapsamındaki mallar	Çevre Bakanlığı	15.5.1994 tarih ve 21935 sayılı RG'de yayımlanan 7.3.1994 tarih ve94/5419 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmış Tehlikeli Atıkların Sınırlarötesi Taşınımının ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşme
• Yaban domuz, kurt , çakal, tilki, sansar, porsuk ile yılanlar, kaplumbağ ve kertenkelelerin canlı ve cansız halde ve bunların tanınabilir parçalar ile bunlardan mamul konfeksiyon	Orman Bakanlığı	13.4.1990 tarih ve20491 sayılı RG'de yayımlanan 8.3.1990 tarih ve 90/234 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

İHRACI ÖN İZNE BAĞLI MALLAR LİSTESİ:

MADDE	İZİN VEREN KURUM	YASAL DAYANAK
• Gübreler (kimyevi gübreler hariç)	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	13.1.1965 tarih ve11905 sayılı RG'de yayımlanan 19.12.1964 tarih ve 6/4090 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 27.12.1924 tarih ve 2/1771 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı
• Tohumlar (orman ağaçı tohumları hariç)	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	21.8.1963 tarih ve308 sayılıTohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanun
• Su ürünlerinden su ürünleri avcılığını düzenleyen esaslar çerçevesinde avlanması yasak olan cins ve nitelikteki su ürünleri (sülükler dahil)	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	22.3.1971 tarih ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu
• Yarış Atları	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	7.6.1926 tarih ve 904 sayılı ıslahı Hayvanat Kanunu
• Yem kanunu kapsamına giren yemler	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	29.5.1973 tarih ve 1734 sayılı Yem Kanunu
• Zirai mücadele ilaç ve aletleri	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	15.5.1957 tarih ve 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu
• Veteriner ilaçları	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	1262 sayılı İspençiyarı veTıbbi Müstahzarlar Kanununa yeniden bazı hükümler ilavesine dair 3940 sayılı kanun
• İhracat amacıyla doğadan elde edilmesi kontenjanla başka herhangi bir kayıtla sınırlandırılan doğal çiçek soğanları	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı
• Damızlı büyük ve küçük baş hayvan	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı
• Şeker	T.Şeker Fabrikaları Genel Müdürlüğü	22.6.1956 tarihli ve 6747 sayılı Şeker Kanunu

SORU: 21) Gümrük beyannamesi nasıl iptal edilir?

CEVAP: Gümrük beyannamesinin ihracatçı birliklerince onayından sonra ve gümrük idaresine tevdinden önce sözkonusu beyannamede yapılması talep edilen değişiklikler ancak değişikliği talep edilen beyannamenin ihracatçı birliğince iptali ve yeni beyanname tanzimi suretiyle yapılır.

SORU: 22) Alıcısı tarafından kabui edilmeyen mallar ile ilgili işlemler hangi birimleri tarafından sonuçlandırılır?

CEVAP: Fiili ihracatı takiben,mal bedeli dövizlerin yurda getirilme süresi içinde ve mal bedeli dövizler tahsil edilmeden önce başvurulmak kaydıyla;

a) Alıcısı tarafından kabul edilmeyen malların karşılığında aynı cins, değer ve miktarda mal ihracı, malların geri getirilmesi veya geri getirileceginin kambiyo merciine taahüt edilmesi kaydıyla durumu gösterir belgeler eistinaden gümrük mevzuatı çerçevesinde giriş ve çıkışta ayniyeti tespit edilmek suretiyle gümrük idarelerince sonuçlandırılır.

b) Alıcı tarafından kabul edilmeyen malların başka bedel ve şartlarla satışına ilişkin taleplere, durumu gösterir belgeler ve yeni satış sözleşmesine istinaden ilgili ihracatçı birliklerince sonuçlandılır.

c) Yukarıdaki (b) bendi kapsamında yer alan taleplere konu malların bozulabilir olması halinde, bu tür talepler ihracatçı birlikleri veya daha sonra ihracatçı birliklerine bilgi vermek üzere Müsteşarlık Yurt Dışı Teşkilatınca sonuçlandırılır.

d) Yukarıda belirtilen değişiklik taleplerinin fiili ihracatı müteakip, mal bedeli dövizlerin tahsilinden sonra yapılması halinde söz konusu talep Müsteşarlığın görüşü alınmak süretiyle ilgili mercilerce sonuçlandırılır.

e) Gümrük idarelerince sonuçlandırılan talepler: ilgili ihracatçı birliği aracı banka ve kambiyo müdürlüğüne; ihracatçı birliklerince veya Müsteşarlık Yurt Dışı teşkilatınca sonuçlandırılan talepler ilgili gümrük idaresi, aracı banka kambiyo müdürlüğüne bildirilir;

Yukarıda belirtilen değişiklikler ihracatın desteklenmesine yönelik mevzuat kapsamında yapılmış olması halinde ait olduğu mevzuat hükümlerine tabidir.

SORU: 23) Alıcısına teslim edilemeyen mallar ve malların terk edilmesi durumunda ne yapılmalıdır?

CEVAP: 06.01.1996 tarihli Resmi Gazetede yer alan yönetmeliğe göre;

Yanma, çalınma gibi haklı ve zorunlu nedenlerle alıcısına teslim edilemeyen mallar karşılığında ihracat talepleri durumu tevsik eden belgelere istinaden Müsteşarlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) sonuçlandırılır.

Geri getirilmesinde ekonomik yarar görülmeyen malların terk edilmesine ilişkin talepler durumu tevsik eden belgelere istinaden Müsteşarlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) sonuçlandırılır.

Uygun görülerek sonuçlandırılan talepler, ilgili Kambiyo Müdürlüğüne ve aracı bankaya bildirilir. Yukarıda belirtilen hususlar ihracatın desteklenmesine yönelik mevzuat kapsamında yapılmış olması halinde ait olduğu mevzuat

hükümlerine tabidir.

SORU: 24) İhracat işlemlerinde gümrük idarelerince yapılacak işlemler nelerdir?

CEVAP: İhracat işlemlerinde, gümrük idareleri gümrük beyannamesi üzerinde ihracatçı birliklerinin onayını ararlar. İhracatçı birliği onayı bulunmayan gümrük beyannamelerine istinaden mal çıkışı yapılmaz.

Fiili ihracatı müteakip gümrük idareleri durumu ilgili ihracatçı birliğine bildirirler.Gümrük idarelerince gümrük beyannameleri üzerinde herhangi bir değişiklik yapılması halinde keyfiyet onayı veren ihracatçı birliğine, aracı bankaya,kambiyo müdürlüğüne ve Devlet İstatistik Enstitüsü'ne bildirirler.

SORU: 25) Fiili ihracatı müteakip ihracatçı birliklerinin mükellefiyeti nelerdir?

CEVAP: 06.01.1996 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan yönetmeliğe göre, ihracatçı birlikleri, fiili ihracatı müteakıp gümrük idarelerince bu durumun kendilerine bildirilmesi üzerine, keyfiyeti ilgili bankaya bildirirler.

İhracatçı birlikleri, ihracatçıların alıcılarına karşı taahhütlerini zamanında yerine getirmelerini sağlamak, ihraç ürünlerinin kalite ve imajını sürekli kılmak için gerekli önlemleri almak ve ihracatçıları her aşamada bilgilendirmek, yönlendirmek ve uyarmakla yükümlüdürler.

SORU: 26) Hangi Ülkeler hangi mallara miktar kısıtlaması uygulamakta ve kotalar nereden dağıtılmaktadır?

CEVAP: ABD ve Kanada'ya yönelik tekstil ve

konfeksiyon ihracatında kota uygulanmakta olup, kotalar ihracatçı, birliklerince dağıtılmaktadır.

SORU: 27) "Dış Ticaret Sermaye Şirketi" olabilmenin şartları nelerdir?

CEVAP: Böyle bir şirket olmanın şartları İhracat Rejimi kararına dayanılarak, 06.01.1996 tarihli 22515 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 96/4 sayılı İhracat Tebliği'nde belirlenmiştir.

Ödenmiş sermayesi en az 20 milyar TL olan bir anonim şirket olmak ve bir önceki takvim yılında:

- FOB 100 milyon ABD doları tutarında fiili ihracat yapmış olması,
- FOB 75 milyon ABD doları tutarındaki fiili ihracat en az %50'sinin aynı mal grubundan yapılmış olması,
- FOB 50 milyon ABD doları tutarında aynı mal grubundan fiili ihracat yapmış olması, halinde bu firmaya "Dış Ticaret Sermaye Şirketi" statüsü verilebilir.

Bu statüyü kazanmış olan firmaların listesi 97/13 sayılı İhracat Tebliği'nde belirtilmiştir. Bu statüdeki şirketler, Devlet Yardımlarından öncelikle yararlandırılır.

SORU: 28)" Sektörel Dış Ticaret Şirketi" ünvanı kazanmak için gereken şartlar nelerdir?

CEVAP: ***Madde1:***

22.12.1995 tarih ve 95/7623 sayılı İhracat Rejimi Kararı'nın 3 üncü maddesinin (k) bendine istinaden, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) ihracat sektörü içinde bir organizasyon altında toplanarak dünya

pazarlarına yönlendirilmesi amacıyla; ihracat ve ilgili konularda (finansman, tedarik, nakliye, sigorta, gümrükleme vb.) hizmet sağlayarak, dış ticarette uzmanlaşmalarını ve bu süretle daha etkin faaliyet göstermelerini teminen kurulan şirketlere, Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca 'Sektörel Dış Ticaret Şirketi(SDŞ) Statüsü' verilmesi,geri alınması ve sorumlulukları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Madde 2:

a) Normal yörelerde yalniz aynı sektörden oluşan Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin ;

i-1-200 arasında işçi istihdam eden,

ii-aynı üretim dalında (EK:1) faaliyette bulunan,

iii-asgari 10 küçük ve orta büyüklükteki şirketin bir araya gelmesiyle,

iv-en az 10(on) milyar TL. ödenmiş sermayeli anonim şirket olarak,

kurulması gerekmektedir.

b) Kalkınmada Öncelikli Yörelerde, aynı veya farklı sektörlerden oluşan Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin;

i-1-200 arasında işçi istihdam eden,

ii-asgari 5 küçük ve orta büyüklükteki şirketin bir araya gelmesiyle,

iii-en az 5 (beş) milyar TL. ödenmiş sermayeli anonim şirket olarak,

kurulması gerekmektedir.

c) Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin hiçbir ortağının sermaye payı,toplam şirket sermayesinin,Normal Yörelerde %10 ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde %20'sinden fazla olamaz.

d) Hisse senetlerinin tamamının nama yazılı olması ve nakit karşılığı (3/d.maddede belirtilen kuruluşlar hariç) çıkartılması gerekmektedir.

Madde 3:

Sektörel Dış Ticaret Şirketleri,şirketin kurulması ve gelişmesinde yardımcı olmak amacıyla, aşağıda belirtilen unsurlardan en fazla ikisini bünyelerinde bulundurabilirler.

a) Ortaklık payları toplamı, SDŞ sermayesinin %10'unu aşmamak kaydıyla,kurucu ortak olarak 200'den fazla işçi istihdam eden şirketler,

b) Ortaklık payları toplamı, SDŞ sermayesinin %10'unu aşmamak ve şirkette profesyonel yönetici olarak çalışmak kaydıyla gerçek kişiler.

c) Ortaklık payları toplamı, SDŞ sermayesinin %10'unu aşmamak kaydıyla,SDŞ'nin faaliyette bulunduğu üretim dalına mal,ekipman ve hizmet sağlayan şirketler.

d) Ortaklık payları toplamı, SDŞ sermayesinin %10'unu aşmamak kaydıyla,kooperatif,birlik,vakıf ve mesleki federasyon v.b. kuruluşlar.

Madde 4:

Bu şartlara haiz bulunan şirketleri Sektörel Dış Ticaret Şirketi olabilmeleri için,örneği ekli (Ek:2) müracaat formunu doldurarak,istenilen belgeler ile birlikte Dış Ticaret Müsteşarlığına (İhracat Genel Müdürlüğü)

müracaat etmeleri gerekmektedir.

Madde 5:

Yapılan inceleme sonunda,gerekli şartları haiz olduğu anlaşılan şirketlere Sektörel Dış Ticaret Şirketi Statüsü verilir ve Resmi Gazetede yayımlanır.

Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Devlet yardımlarından öncelikle yararlandırılır.

EK-1

(Madde 2/a'da tanımlanan SDŞ'ler için)

ÜRETİM DALLARI

-Tarımsal Ürünler,

-Madencilik Ürünleri,

-Kimya Sanayi,

-Tekstil ve Konfeksiyon,

-Ağaç Sanayi Ürünleri,

-Otomotiv ve Yan Sanayi,

-Makina ve Mekanik Cihazlar,

-Metal İşleme Sanayi,

-Elektrik, Elektronik ve İletişim Sanayi,

-Hediyelik Eşya,

-Diğer

EK-2

SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETİ STATÜSÜ MÜRACAAT FORMU

1 - Ünvanı:

2 - Adresi:

3 - Telefon No:

4 - Telefaks No:

5 - Ödenmiş Sermayesi:

6 - Ait Olduğu Üretim Dalı:

7 - Vergi No:

Sektörel Dış Ticaret Şirketine Ortak Olan Gerçek ve Tüzel Kişilerin Herbirinin;

1 - Adı - Ünvanı:

2 - Sahip Olduğu Pay:

3 - Ait Olduğu Üretim Dalı:

4 - Vergi No:

5 - Adresi:

6 - Telefon No:

7 - Telefaks No:

EKLER:

1 - Şirketin ve her bir ortak firmanın ana sözleşmesi.

(İlgili Ticaret Sicili Gazetesi veya Noter Tasdikli Örneği - TSEK'e bağlı meslek federasyonları üyeleri için Esnaf ve Sanatkarlar Sicili aranır.)

2 - İmza Sirküleri

3- Her Ortak İçin Kapasite Raporu(İlgili meslek kuruluşundan alınacak) (El dokuması halı - kilim, yazılım ve hediyelik eşya ile profesyonel yönetici ve kuruluşlar hariç)

4 - Birlik, kooperatif, vakıf ve mesleki federasyonlar için kuruluş belgeleri.

5 - Gerçek kişi ortağın özgeçmişi.

6- Sermayenin ödenmiş kısmını gösterir banka dekontu.

SORU: 29) "Uluslararası Gözetim Şirketi" ünvanı almak için gereken belgeler nelerdir?

CEVAP: "Uluslararası Gözetim Şirketi" statüsü almak isteyen şirketler bir "Başvuru Formu"nu doldurarak bağlı bulundukları Oda'ya bunu onaylatmak suretiyle Dış Ticaret Müsteşarlığı'na (Dış Ticarette Standardizasyon Genel Müdürlüğü'ne) başvurmaları gerekir. Bu başvurulara aşağıdaki belgelerin eklenmesi gerekir.

• Ödenmiş sermayelerinin en az bir milyar TL olduğunu kanıtlayan belge,

• Bünyelerinde bulunan laboratuvar için TSE veya TÜBİTAK'tan alınmış "Laboratuvar Yeterlilik Belgesi",

• Bünyelerinde laboratuvar bulunmaması halinde böyle bir belgeye sahip olan bir firma ile bu konuda yapılmış anlaşma,

• Yabancı uluslararası gözetim şirketinin Türkiye temsilcisi olduğunu ispatlayan belge,

• Yeterli personel kadrosu bulunduğunu kanıtlayan belge.

Bu konuyla ilişkin "DışTicarette Standardizasyon Tebliği (97/17) , 24 Aralık 1997 tarihli 23210 sayılı Resmi Gazate'de yayımlanmıştır.

SORU: 30) Kıymetli Madenler, taşlar ve eşyaların Türkiye'ye ithali ve ihracı serbest midir?

CEVAP: Kıymetli madenler, taşlar ve eşyaların Dış Ticaret Rejimi esasları dahilinde Türkiye'ye ithali ve ihracı serbesttir.

Ancak işlenmemiş altının ithal ve ihracında gümrük idarelerine beyan verilmesi esas olup, ithal ve ihracat Rejim Karar ve Yönetmelikleri uygulanamaz

Yolcular beraberlerindeki kendilerine ait değeri15.000 ABD dolarını aşmayan ve ticari amaç taşımayan ziynet eşyası niteliğinde kıymetli madenlerden ve taşlardan yapılmış eşyaları yurda getirebilir ve yurt dışına çıkarabilirler.

SORU: 31) İhracatta "Terkin Yoluyla" dosya kapatma ne zaman gerçekleştirilir?

CEVAP: İhraç edilen malların bedelleri belirlenen süre içerisinde yurt içine getirilmelidir. Gelmeyen kısımları ilgili kurumlar tarafından belirli değerler itibarıyla silinir ve dosya böylece kapatılır.

SORU: 32) Terkin oranları ve bu konudaki yetkili kurumlar nelerdir?

CEVAP: a) Aracı Banka: 50.000 ABD dolarına kadar gelmeyen dövizler aracı banka tarafından hiçbir kuruma haber verilmeksizin ve hiçbir sebep beyan edilmeksizin terkin olunarak kambiyo dosyası kapatılır.

b) Kambiyo Müdürlüğü: 100.000 ABD dolarına kadar gelmeyen dövizler Kambiyo Müdürlüğü tarafından mücbir sebep gösterilmek şartıyla terkin yoluyla kapatılır.

c) Hazine Müsteşarlığı: 100.000 ABD dolarından fazla olan gelmeyen dövizler mücbir sebep gösterilmek şartıyla Hazine Müsteşarlığı tarafından uygun görülürse terkin yoluyla kapatılır.

d) Her ihracatçının bir önceki yıl yaptığı toplam ihracatın%1'i oranında terkin hakkı vardır.

e) Bunların dışında kalan ihracat taahhüt hesabının kapatılmasına ilişkin terkin talepleri, müsteşarlıkça incelenip sonuçlandırılır.

Yukarıda ifade edilen meblağların muadili başka bir dövizde olabilir.

SORU: 33) İhracat mevzuatı çerçevesinde istenilecek bilgi ve belgeler vermekten kaçınmaları, alıcılara karşı taahhütlerini haksız olarak yerine getirmemeleri, gerçeğe aykırı beyanname doldurmaları veya yanıltıcı beyanda bulunmaları ve belgelerde tahrifat yapmaları durumunda ihracatçıya uygulanacak müeyyideler nelerdir?

CEVAP:

a) Firmanın uyarılması

b) Miktar kısıtlamasına tabii malların ihracında verilen tahsisler iptali veya 1yıl süreyle tahsis yapılmaması.

c) İşlenen fiilin ağırlığına göre firmanın 3 ay ila 3 yıl süreyle ihracattan men edilmesi müeyyidelerinden biri veya birkaçı uygulanabilir.

SORU: 34) Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri ve ticari kiralama yoluyla ihracat yapanlar ile uluslararası fuar ve sergi organizatörü firmalara, ihracat mevzuatı hükümlerine aykırı hareket etmeleri halinde uygulanacak müeyyideler nelerdir?

CEVAP:

a) Uyarma

b) 3 ay ila 3 yıl süreyle faaliyetten men edilmesi müeyyidelerinden biri yada ikisi uygulanabilir.

SORU: 35) Sınır ticareti neye denir ve sınır ticareti yapmaya yetkilendirilmiş iller, sınır kapıları ve ülkeler hangileridir?

CEVAP: Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde bulunan sınır illerinden mukim gerçek kişilerin zaruri ihtiyaçlarını karşılamak üzere karşılıklı olarak yaptıkları ticari işlemlere sınır ticareti denir. "Sınır Ticaretinin düzenlenmesine İlişkin Karar"31 Ocak 1996 tarihli 22540 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.(Karar sayısı 96/ 7782) Sınır ticareti yapmaya yetkili iller, sınır kapıları ve ülkeleri gösterir liste aşağıda yer almaktadır.

İLİ	SINIR KAPISI	KARŞI ÜLKE
Ağrı	Gürbulak	İran
Van	Kapıköy	İran
Hakkari	Esendere	İran
Artvin	Sarp	Gürcistan ve diğer B.D.T ülkeler
Iğdır	Dilucu	Nahçıvan
Ardahan	Türkgözü	Gürcistan ve diğer B.D.T ülkeler
Gaziantep	Karkamış	Suriye
Kilis	Öncüpınar	Suriye
Hatay	Cilvegözü	Suriye
Mardin	Nusaybin	Suriye
Şırnak	Habur	Irak

Bu listede yer alan illerde yerleşik kişilere ilgili valilikçe "SınırTicaret Belgesi"verilir.

Bu kişilere ayda en fazla dört kez ithal haklı tanınmış olup, ithalata konu mallar ormancılık, hayvancılık, arıcılık ve bahçecilik ürünleri ile sınırlıdır.

İhracatta bir sınırlama yoktur.

SORU: 36) İhracat yapmak için İhracatçı Belgesi'ne gerek var mıdır?

CEVAP: İhracat yapmak isteyen gerçek ve tüzel kişi tacirlerin Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan almak zorunda oluğu İhracatçı Belgesi uygulaması, 15.01.1996 tarihi itibariyle yürürlükten kaldırılmıştır. Yeni uygulamada İhracatçı Belgesi dış ticaret işlemlerinde aranmayacak, dış

ticaret işlemleri "Gümrük Beyannamesi" ve "Tek Vergi Numarası" çerçevesinde yürütülecektir.

SORU: 37) Türkiye 'de ikamet etmeyenlere Özel Fatura ile yapılan satışlar hangi durumda "ihracat" sayılmaktadır?

CEVAP: 1 Mart 1997 tarihli ve 22920 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 61 seri no'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği uyarınca Maliye Bakanlığı'ndan "Türkiye'de İkamet Etmeyenlere Döviz Karşılığı Satışlarda Katma Değer Vergisi İhracat İstinası İzin Belgesi" alanların, özel fatura düzenlemek suretiyle yapacakları satışlar;

a) Malların, yurt dışı edilmesi ve bunun tevsiki amacıyla özel faturanın ilgili çıkış gümrüklerinde onaylatılması

b) Mal bedeli dövizlerin aracı banka veya özel finans kurumlarına satılarak döviz alım belgesi düzenletilmesi kaydıyla ihracat olarak kabul edilir.

SORU: 38) İhracat bedelleri yurda ne şekilde getirilmelidir?

CEVAP: 91 - 32/5 sayılı tebliğ'e göre ihracat bedelleri; peşin ödeme, alıcı firma prefinansmanı, akreditif'li ödeme, vesaik mukabili ödeme, mal mukabili ödeme ve kabul kredili ödeme şekillerinden birine göre yurda getirilerek bir bankaya veya özel finans kurumuna satılır.

İhracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas olup, Türk parası üzerinden yapılan ihracat karşılığında döviz getirilmesi mümkündür

SORU: 39) " Özelliği Olan" İhracatlarda ihracat bedeli ne kadar süre içinde yurda getirilmelidir?

CEVAP: Türk parası Kıymetini Koruma Kararına İlişkin 91-32/5 sayılı tebliğde,

a) Yurt dışında müteahhit firmalarca yapılacak ihracat ile kitap, gazete, mecmua, pul ihracında bedellerinin 365 gün içinde

b) Konsinye veya müşterek hesap yoluyla yapılacak ihracatta kesin satışını,

Uluslararası fuar, sergi ve haftalara bedelli olarak satılmak üzere gönderilen malların bedellerinin gönderildikleri fuar, sergi veya haftanın bitimini; serbest bölgelere veya gümrüksüz antrepolara yapılacak ihracatta mal bedelinin fiili ihracını müteakip 180 gün içinde, yurda getirilerek bir bankaya veya özel finans kurumuna satılması zorunludur.

SORU: 40) İhracat bedelinin yurda getirilmemesindeki mücbir sebep kabul edilebilecek haller nelerdir?

CEVAP: İhracat bedelinin süresi içerisinde yurda getirilmesi ve bir bankaya veya özel finans kurumuna satılmasına engel olan ve aşağıda belirtilen mücbir sebep hallerinde mücbir sebebin devamı müddetince ilgili Kambiyo Müdürlüğünce ihracatçıya 3'er aylık dönemler itibariyle ek süre verilir.

Mücbir sebep alarak kabul edilebilecek haller;

• İthalatçı veya ihracatçı firmanın infisahı, iflası, ithalatçı firmanın konkordato ilan etmesi ve şahıs

firmalarında firma sahibinin ölümü,

• Grev, lokavt, avarya hali

• ithalatçı memleket resmi makamlarının karar ve işlemleri dolayısıyla ihracat bedellerinin gelmemesi,

• Tabii afet, harp ve abluka hali,

• Malların kaybı, hasara uğraması veya imha edilmesi

SORU: 41) ihracat bedelinden hangi durumlarda "indirim" mümkün olabilmektedir?

CEVAP: Türk Parası Kıymetini Koruma Kararına ilişkin 91 - 32/5 sayılı tebliğ'in 24. maddesine göre,

a) İhracatla ilgili navlun, sigorta primi, komisyon, ardiye, depolama, antrepo, gümrük resmi, harç ve faktoring masrafları ile uluslararası para piyasalarında geçerli faiz oranlarını geçmemek üzere iskonto giderleri gibi masraflar için yapılacak indirimler ile konsinyasyon veya müşterek hesap yoluyla ihraç edilen mallarla ilgili nakil, muhafaza, bakım, fümügasyon, rafa, satış ve benzeri masrafların,

b) Ticari teamüllerin gereği olarak satış akdinde veya akreditiflerde ayrıca varış yerinde tartı ve analiz yapılması şartı bulunuyorsa, tartı ve analiz sonucunda tesbit edilen vezin noksanlığı veya kalite farkı ile ekspertiz ve tahkim ücretleri ve rafa (maniplasyon) masrafların (hariçteki gözetme şirketleri ücretleri dahil) mal bedelinden mahsubu veya görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde döviz transferi talepleri bankalar veya özel finans kurumlarınca incelenip sonuçlandırılır.

İSTANBUL TİCARET ODASI YAYINLARI (1998)

YAYIN NO	YAYININ ADI
1998 / 1	MERMER ARAŞTIRMASI
1998 / 2	TÜRK GIDA KODEKSİ YÖNETMELİĞİ
1998 / 3	MACARİSTAN ÜLKE PROFİLİ, GIDA PİYASASI VE TÜRKİYE MACARİSTAN SERBEST TİCARET ANLAŞMASI
1998 / 4	BAKKALİYE SEKTÖRÜNÜN PROFİLİ VE REKABET OLANAKLARI
1998 / 5	TURKEY THE LAND OF BUSSINES OPPORTUNITIES (İş Fırsatları Ülkesi Türkiye)
1998 / 6	YURTİÇİ FUARLAR KATALOĞU
1998 / 7	İNGİLİZCE YURTİÇİ FUARLAR KATALOĞU
1998 / 8	İNGİLTERE'DEKİ TÜRK GİRİŞİMCİLERİ
1998 / 9	SORULARLA DIŞ TİCARET MEVZUATI REHBERİ
1998 / 10	CE REHBERİ
1998 / 11	1998 YURTİÇİ İNDİRİMLİ OTELLER KATALOĞU
1998 / 12	1998 YURTDIŞI İNDİRİMLİ OTELLER KATALOĞU
1998 / 13	HİNDİSTAN ÜLKE ETÜDÜ
1998 / 14	YURTDIŞI FUARLAR KATALOĞU
1998 / 15	ETİYOPYA ÜLKE PROFİLİ
1998 / 16	SAĞLIK KURULUŞLARI REHBERİ
1998 / 17	2000'Lİ YILLARDA İSTANBUL'UN ALT YAPI BEKLENTİLERİ VE MEKANSAL ÖRGÜTLENME
1998 / 18	DOĞU ANADOLU'DA KIŞ TURİZMİ VE GELİŞME OLANAKLARI
1998 / 19	YÜKSEK ÖĞRENİM KURUMLARININ BÖLGELER ARASI GELİŞME FARKLILIKLARI AÇISINDAN İŞLEVİ
1998 / 20	İSTANBUL KÜÇÜK SANAYİ KAPASİTE KULLANIM ARAŞTIRMASI
1998 / 21	JAPON ŞİRKETLERİNDE KARAR ALMA YÖNTEMLERİ
1998 / 22	SLOVENYA ÜLKE ETÜDÜ
1998 / 23	JAPON ŞİRKETLERİNDE PERSONEL YÖNETİMİ
1998 / 24	BOSNA VE HERSEK ÜLKE ETÜDÜ
1998 / 25	İSTANBUL ATATÜRK HAVA LİMANI TARİFELİ UÇUŞLAR REHBERİ
1998 / 26	TÜRKİYE'DE FİYAT İNDEKSLERİ HESAP YÖNTEMLERİ VE UYGULAMALARI PANELİ
1998 / 27	POLONYA ÜLKE PROFİLİ; MEVZUAT VE TÜRK GİRİŞİMCİLERİ

YAYIN NO	YAYININ ADI
1998 / 28	GÜMRÜK MEVZUATI
1998 / 29	RAKAMLARLA TÜRKİYE EKONOMİSİ
1998 / 30	TURKEY IN FIGURES
1998 / 31	ALTIN BANKACILIĞI BORSASI, RAFİNERİSİ VE TÜRKİYE
1998 / 32	AVUSTURYA'DAKİ TÜRK GİRİŞİMCİLERİ
1998 / 33	RUSYA FEDERASYONU
1998 / 34	BREZİLYA ÜLKE PROFİLİ
1998 / 35	SLOVAKYA ÜLKE PROFİLİ VE TÜRKİYE SLOVAKYA SERBEST TİCARET ANLAŞMASI
1998 / 36	ÇEK CUMHURİYETİ ÜLKE PROFİLİ VE TÜRKİYE ÇEK CUMHURİYETİ SERBEST ANLAŞMASI
1998 / 37	HIRVATISTAN ÜLKE ETÜDÜ
1998 / 38	İSTANBUL'UN EKONOMİK VE SOSYAL GÖSTERGELERİ
1998 / 39	(İngilizce) İSTANBUL'UN SOSYAL VE EKONOMİK GÖSTERGELERİ
1998 / 40	BULGARİSTAN ÜLKE PROFİLİ, MEVZUAT VE TÜRK GİRİŞİMCİLERİ
1998 / 41	TÜRK GIDA MEVZUATI SEMİNERİ
1998 / 42	İSTANBUL'UN ULAŞIM SORUNLARININ ÇÖZÜMÜ İÇİN KISA VE ORTA VADELİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
1998 / 43	TARİHİ YARIMADA 'NIN ULAŞIM SORUNLARI VE ACİL ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
1998 / 44	DANİMARKA'DAKİ TÜRK GİRİŞİMCİLERİ
1998 / 45	ÇALIŞMA MEVZUATI BİLGİLENDİRMEDE SEMİNERİ
1998 / 46	ÇALIŞMA EL KİTABI
1998 / 47	UZAKDOĞU ÜLKELERİNDEKİ KRİZİN YABANCI SERMAYE ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ
1998 / 48	EKONOMİK RAPOR (Türkçe)
1998 / 49	ESTONYA LİTVANYA ÜLKE PROFİLLERİ VE SERBEST TİCARET ANLAŞMALARI
1998 / 50	EKONOMİK RAPOR (İngilizce)
1998 / 51	TAYLAND ÜLKE ETÜDÜ
1998 / 52	BAŞARILI VERGİ MÜKELLEFLERİ
1998 / 53	SORULARLA KAMBİYO REJİMİ VE DIŞ TİCARETTE BANKA UYGULAMALARI
1998 / 54	SORULARLA İTHALAT MEVZUATI
1998 / 55	SORULARLA İHRACAT MEVZUATI
1998 / 56	SORULARLA İHRACATI TEŞVİK MEVZUATI